

teekend, hoe eene oproerige vrouw — oproerig, omdat ze het juk van een gehaten echtgenoot afschudt — bij het afscheid deze woorden spreekt, terwijl ze wijst op een kristallen *presse-papier*, een geschenk uit vroegere gelukkige dagen.

„Vaarwel! De haard is uitgedoofd! De asch is koud! Ik laat dit blok kristal hier als eene herinnering aan mij! De schaduw van deze boeken en papieren kan zijn glans niet uitdooven! Elk licht, zelfs het licht van dezen kandelaar, weerkaatst zich in zijne diepten met duizenden wonderbare stralen. Elk licht te weerkaatsen, dat is het geheim van zijn leven. De hoeken van dit kristal zijn hard en snijdend, de oppervlakte is glad, het geheel is doorschijnend en oprecht, en daarenboven ijskoud. Als u soms aan mij denkt, zie dan naar dit kristal, meneer!”

Dit meesterlijk woord van Villiers staft hoe dichtelijke geesten eene geheel overeenstemmende gedachte op volkomen oorspronkelijke wijze kunnen variëeren — ieder naar zijn eigen inzicht. Het is zeker, dat de Graaf de Villiers de l'Isle-Adam tot de artisten behoort, die niet vergeten zullen worden, en op dezelfde wijze zullen poëzie en proza van Hélène Swarth weerstand bieden aan de stormen van den tijd.

* * *

Gelukzoekers door Anton Smit. Amsterdam, N. J. Boon (zonder jaartal, 1896).

De heer Anton Smit, die zich bekend maakte, eerst door *Berg en Dalen*, *Schetsen en verhalen door Montiphilus*, die nog onlangs een uitvoerigen roman *Dokter Duquesnes* in het licht gaf, heeft in zijn derde kunstwerk *Gelukzoekers* zich wederom trouw getoond aan zijne toeristenherinneringen uit Zwitserland. De eerste hoofdstukken spelen in Zwitserland bij Zermatt, waar de Gornergletscher en den Matterhorn bewonderd worden. De auteur vertelt hier de ontmoeting van twee academievrienden: Jhr. Camminga en Dr. Versteeg. Verder keert hij met dit

tweetal naar Nederland terug, om eene studie te maken van het karakter der beide vrienden. De auteur teekent zijn held Dr. Versteeg zeer verdienstelijk in een paar woorden: „Hij was een van die lui die, Jozef vóór hun huwelijk, in het huwelijk op den duur Don-Juan's neigingen krijgen.”

Dr. Versteeg is leeraar te Oudendam, en Jhr. Camminga wordt er burgemeester, zoodat de vrienden elkander blijven zien. Mevrouw Versteeg, meestal kortweg „Mina” genoemd, is eene allerliefste, zachtgestemde, flinke, nobele vrouw, maar niet elegant, met dunne benedenarmen, en door het werken grof geworden handen. Dr. Versteeg staat geheel onder den indruk van eene kostschool-vriendin zijner vrouw, een heel mooi jong meisje, Dorothée van Santen. Hij was vóór zijn huwelijk zeer ingetogen, maar later toonde hij zich telkens zeer gevoelig voor schoonheid van vrouwen. Hij gluurt met zijne binocle naar alle mooie kunstenaressen in de opera, koopt graag photographieën, waarop veel te zien is, en leest „pikante” romans.

Jhr. Camminga is weduwnaar van eene kokette, zeer ontrouwe echtgenoot. Hij blijft somber gestemd, maar zoekt troost in den arbeid. De burgemeester van Oudendam komt dagelijks in huis bij de Versteegen. En terwijl de sensueele Dr. Versteeg gedurig aan de mooie Dorothée denkt, bewondert de burgemeester het door en door nobele karakter van mevrouw Versteeg. Langzamerhand komt „Steeegie” — zoo noemden de studenten hem — nader tot Dorothée, die hem als mensch en auteur — hij schrijft reisverhalen en novellistische schetsen — in stilte liefheeft. Dorothée komt te Oudendam logeeren, Steegie maakt lange wandelingen met haar — en waagt het haar op eene eenzame plaats harstochtelijk te omhelzen.

Dorothée vertrekt nu terstond, en Steegie begrijpt dat hij nutteloos, zelfs gevaarlijk is voor het geluk van zijn huisgenooten en